

Juryrapport Bruno Ninaber van Eyben bij Oeuvreprijs vormgeving

'Met meer hoeft niet, met minder kan niet'. Zo luidt het motto van industrieel ontwerper Bruno Ninaber van Eyben. Prachtige ontwerpen heeft hij gemaakt, waarmee hij het Nederlands industrieel ontwerp internationaal op de kaart heeft gezet. Voorbeelden die iedereen kent zijn de laatste guldenserie met het halfportret van Koningin Beatrix en de Nederlandse zijde van de euromunt. Zijn armbandhorloge, TL-lamp en halshorloge uit de jaren zeventig behoren inmiddels tot de klassiekers van de Nederlandse vormgeving en zijn in veel belangrijke museale collecties opgenomen. Een recent voorbeeld is de in professionele kringen zeer gewaardeerde Sikkens-kleurenwaaier. Een klein maar belangrijk detail als de sluiting van deze kleurenwaaier is Ninaber ten voeten uit: een elastische sluitband zorgt ervoor dat de kleurstalen goed te vergelijken zijn, waarmee Ninaber er alles aan heeft gedaan om de gebruiker optimaal tegemoet te komen. Een oplossing die er op het eerste gezicht heel simpel uitziet, maar waar tot in detail over nagedacht is. Dat geldt voor alle objecten van Ninaber. Nooit is hij te betrappen op halfuitgewerkte ideetjes, altijd is hij verantwoordelijk voor goed doordachte ontwerpen, die zowel vanuit esthetisch als technisch oogpunt ware meesterwerken zijn. Daarbij beschikt hij bovendien over een ongelooflijke materiaalkennis.

Door zijn heldere ontwerpen wordt Bruno Ninaber wel gezien als rigide modernist. Dit is volgens de jury een misverstand. Zijn ontwerpen komen weliswaar voort uit zuiverheid, maar hij is geen rationalist. Ninaber gaat door waar het functionalisme ophoudt. Hij is een zeer humane, poëtische modernist die ethiek en esthetiek op harmonieuze wijze weet te verbinden, alsmede het conceptuele en het ambachtelijke. De basis voor deze ontwerphouding is terug te voeren op zijn achtergrond als sieradenontwerper. Als partner van Nederlands belangrijkste ontwerpbureau ninaber | peters | krouwel heeft hij in de jaren tachtig en negentig overigens ook op uitgebreide schaal voor de industrie gewerkt.

De jury benadrukt de impact die Ninaber heeft op jongere generaties. Als hoogleraar aan de faculteit Industrieel Ontwerpen van de TU in Delft zorgt hij er voor dat binnen de universiteit – naast de technische aspecten - steeds meer aandacht ontstaat voor de culturele kant van het industrieel ontwerpen. Ook als beschouwer is hij heel precies. Het is daarom jammer dat hij zijn beschouwingen nooit op papier heeft gezet.

Ook door zijn manier van werken is Ninaber een goed voorbeeld voor jonge generaties ontwerpers. De jury prijst de open manier waarop Ninaber met opdrachtgevers samenwerkt: hij neemt hen serieus en luistert goed. Zonder opdringerig te zijn, weet hij zijn opdrachtgevers vervolgens mee te nemen naar een onverwachte uitkomst. Het resultaat is een dienstbaar auteurschap dat zichzelf niet verloochent. Hij is beslist geen ster-ontwerper, een fenomeen dat in de vormgevingswereld steeds vaker de kop op steekt. De ontwerpen zijn beroemd, Bruno Ninaber zelf is weinig bekend. Met de toekenning van deze oeuvreprijs van het Fonds BKVB wil de jury hier verandering in brengen. Maar uiteraard wordt met deze prijs vooral de unanieme waardering uitgesproken voor het hoge niveau van het oeuvre waar binnen de context van zijn eigen bureau nog dagelijks aan gewerkt wordt.